

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020103

DOM
2015-06-18
Stockholm

Mål nr
T 4861-14

Sid 1 (18)

KÄRANDE

Välinge Flooring Technology AB, 556693-2652 ("VFT")

Ombud: Advokaterna Fredrik Andersson, Stefan Brocker och Christoffer Monell,
biträdda av jur.kand. David Jivegård
Box 2235
403 14 Göteborg

SVARANDE

1. Flooring Technologies Ltd, C36587 ("Krono")
2. Kronospan Technical Holdings Ltd, HE194308 ("Krono")

Ombud: Advokaterna Jesper Grünbaum och Johan Strömbäck samt
jur.kand. Filippa Wassberg
Box 1050
101 39 Stockholm

SAKEN

Klander m.m. av skiljedom meddelad i Stockholm den 11 april 2014

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ogillar käromålet.
2. Sekretessen enligt 36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen ska bestå för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden som lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som även återfinns i aktbil. 6, 7, 29 och 52.
3. VFT ska betala ersättning för Kronos rättegångskostnader med 1 584 832 kr och ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom tills betalning sker. I beloppet ingår ombudsarvode med 1 484 666 kr.

Dok.Id 1210312

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00 E-post: svea.avd2@dom.se www.svea.se	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Välinge International AB ("International") är ett holdingbolag i en koncern som bedriver forskning och utveckling av golvteknologier. Bolaget är indirekt ägare av bl.a. Välinge Innovation AB ("Innovation"), som äger de immateriella rättigheterna i Välinge-koncernen. Parterna i målet äger tillsammans samtliga aktier i International. VFT är majoritetsägare i International. Parternas ägande i International regleras i ett aktieägaravtal ("Aktieägaravtalet"). Avtalet innehåller bl.a. ett skiljeavtal, som i målet berört hänseende, har följande lydelse.

"16.2 Any dispute of any kind arising out of this Agreement shall, including, without limitation, a dispute in relation to the question whether breach of contract is of material importance to a Party following Section 15.3 above, but unless otherwise stated in this Agreement, be finally settled by arbitration in accordance with the Rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce. The place of arbitration shall be in Stockholm. Unless otherwise agreed in writing between the Parties the language of the arbitration shall be English."

I Aktieägaravtalet finns även bestämmelser om aktiebolagslagens betydelse för bolagets beslutande organ.

"4.1 The Swedish Companies Act (*Sw: aktiebolagslagen*) shall apply to the work of the board of directors of Välinge International (the "Board"). All resolutions at Board meetings shall be adopted in accordance with the Swedish Companies Act."

"5 All resolutions at shareholders' meetings of Välinge International shall be adopted in accordance with the Swedish Companies Act and its articles of association."

Avtalet innehåller även bestämmelser om förfarandet vid avhändande av immateriella rättigheter som ägs av Innovation.

"4.6 Välinge Flooring undertakes to ensure that no divestiture of intellectual property rights of Välinge Innovation takes place without the prior written approval by Kronospan and Flooring Technologies."

VFT ägs sedan april 2011 till 100 procent av Välinge Invest AB ("Invest"), som i sin tur kontrolleras av Darko Perván med familj. Dessförinnan var Invest endast hälftenägare i VFT.

Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB från Invest

Med stöd enbart av VFT beslutade bolagsstämman i International år 2011 att bolaget skulle förvärva samtliga aktier i Stubbarp Fastighets AB av dåvarande ägaren Invest. Påföljande år beslutade bolagsstämman, även denna gång enbart med stöd av VFT, att det ursprungliga förvärvet skulle gå åter samt att aktierna i Stubbarp Fastighets AB på nytt skulle förvärvas på något förändrade villkor. Med anledning därav godkände stämman tre avtal, nämligen ett återgångsavtal, ett nytt aktieöverlåtelseavtal och ett optionsavtal. Samtliga tre avtal innehöll en skiljeklausul och ingicks mellan International och Invest den 24 augusti 2012.

Darko Perváns anställning i Innovation

Darko Perván anställdes år 2002 som VD i Innovation. Anställningsavtalet innehöll bl.a. en bestämmelse som stipulerade att immateriella rättigheter som Darko Perván bidrog till att skapa eller patentera inom ramen för bolagets verksamhetsområde skulle tillfalla bolaget. Anställningsavtalet innehöll även en skiljeklausul. Darko Perván sade så småningom upp sin anställning i Innovation. VFT lämnade under perioden maj 2012 – augusti 2013 in ett flertal patentansökningar med Darko Perván som uppfinnare.

Skiljeförfarandet

I augusti 2011 påkallade Krono med stöd av skiljeavtalet i Aktieägaravtalet ett skiljeförfarande mot VFT.

I skiljeförfarandet gjorde Krono gällande att VFT brutit mot Aktieägaravtalet genom att bolaget bl.a. direkt eller indirekt medverkat till ett flertal transaktioner som enligt aktiebolagslagen utgör olovliga värdeöverföringar från International. Krono pekade bl.a. på Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB och att VFT vederlagsfritt och utan skriftligt samtycke från Krono mottagit immateriella rättigheter från Innovation, bestående av uppfinningar som Darko Perván skapat under sin tid som anställd i Innovation.

VFT, som bestred Kronos talan, invände mot skiljenämndens behörighet att pröva de ovan berörda rättshandlingarna med hänvisning till att de utgjorde prejudicialfrågor

som föll utanför skiljeavtalet i Aktieägaravtalet och därför skulle prövas av allmän domstol eller skiljenämnd under andra skiljeavtal.

Skiljenämnden fann i ett preliminärt beslut den 17 maj 2013 att den var behörig att pröva prejudicialfrågorna i tvisten.

Genom skiljedom den 11 april 2014 bekräftade skiljenämnden sitt tidigare beslut i behörighetsfrågan och biföll Kronos talan mot VFT i dess helhet.

YRKANDEN

VFT har yrkat att hovrätten ska

- (a) *i första hand* ogiltigförklara, alternativt upphäva, skiljedomen i dess helhet,
- (b) *i andra hand* ogiltigförklara, alternativt upphäva, skiljedomen såvitt avser punkterna 1-3, 4 c, 5 c och 8-10 i domslutet, samt förordna att VFT, parterna emellan, ska svara för hälften av ersättningen till skiljenämnden och ersätta hälften av de rättegångskostnader som Krono tilldömts i skiljedomen.
- (c) *i tredje hand* ogiltigförklara, alternativt upphäva, skiljedomen såvitt avser punkterna 1, 4 c, 5 c och 8-10 i domslutet, samt förordna att VFT, parterna emellan, ska svara för hälften av ersättningen till skiljenämnden och ersätta hälften av de rättegångskostnader som Krono tilldömts i skiljedomen.

Krono har bestritt käromålet.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

GRUNDER

VFT

Skiljenämnden har vid sin prövning av om VFT brutit mot Aktieägaravtalet gjort en materiell prövning av avtalen beträffande Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB och Darko Pérvans anställning i Innovation och lagt denna till grund för sitt domslut. Dessa avtal gäller andra parter än parterna till Aktieägaravtalet. Skiljenämnden

har överskridit sin behörighet eftersom nämnden som prejudicialfrågor har prövat av Krono åberopade rättsfakta som legat utanför det rättsförhållande som omfattas av skiljeavtalet i Aktieägaravtalet. Skiljenämndens behörighetsöverskridande har påverkat utgången i målet såvitt avser punkterna 1- 3, 4 c och 5 c i domslutet. Skiljedomen ska därför upphävas enligt 34 § första stycket 1, 2 och 6 lagen (1999:116) om skiljeförfarande (skiljeförfarandelagen).

Skiljenämnden har vid sin prövning av ovan angivna rättsfakta kommit fram till att transaktionerna i anslutning till de aktuella avtalen utgjort otillåtna värdeöverföringar enligt aktiebolagslagen. Frågan om en värdeöverföring varit olovlig eller inte enligt nu nämnda lag är emellertid inte skiljedomsässig och får enligt svensk lag inte prövas av skiljemän. Skiljedomen är därför ogiltig enligt 33 § första stycket 1 skiljeförfarandelagen.

För det fall hovrätten delvis upphäver alternativt ogiltigförklarar skiljedomen enligt andra eller tredjehandsyrkandet ska såväl ersättningen till skiljenämnden som de rättegångskostnader som svarandebolagen har tillerkänts fördelas på den del av skiljedomen som består respektive på den som upphävs. Kostnaderna (under punkterna 8 och 9 i domslutet) ska därför fördelas på så sätt att VFT, parterna emellan, endast ska svara för hälften av ersättningen till skiljenämnden och hälften av de rättegångskostnader som svarandebolagen har tillerkänts.

Skiljenämnden har funnit att samtliga påstådda avtalsbrott tillsammans utgjort ett väsentligt avtalsbrott. I domskälen framgår inte om skiljenämnden ansett att vart och ett av de påstådda avtalsbrotten ensamt utgjort ett väsentligt avtalsbrott eller om de övriga påstådda avtalsbrotten varit tillräckligt allvarliga för att tillsammans utgöra ett väsentligt avtalsbrott. Om skiljenämnden inte hade prövat avtalen beträffande Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB och Darko Pérvans anställning i Innovation hade skiljenämnden inte kunnat komma fram till att VFT begått väsentligt avtalsbrott endast med stöd av de övriga påstådda avtalsbrotten. Skiljedomen ska därför *i första hand* ogiltigförklaras alternativt upphävas i sin helhet.

Skiljedomen ska *i andra hand* ogiltigförklaras alternativt upphävas avseende punkterna 1-3, 4 c, 5 c och 8-10 i domslutet eftersom skiljenämndens prövning av avtalen beträffande Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB och Darko Pervans anställning i Innovation har inverkat på utgången av samtliga dessa punkter.

I tredje hand ska skiljedomen ogiltigförklaras alternativt upphävas avseende punkterna 1, 4 c, 5 c och 8-10 i domslutet eftersom skiljenämnden i vart fall borde ha kommit fram till att den inte var behörig att pröva avtalen beträffande Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB.

Krono

Skiljeavtalet i Aktieägaravtalet har gett skiljenämnden behörighet att – i vart fall prejudiciellt – pröva frågor sammanhängande med Internationals förvärv av aktierna i Stubbarp Fastighets AB och frågor sammanhängande med äganderätten till ett antal uppfinningar som Darko Perván hade gjort under år 2011 och 2012, men som hade patentsökts av VFT. Detta för att skiljenämnden skulle kunna pröva de frågor under Aktieägaravtalet som aktualiserats i skiljetvisten.

Skiljenämnden har således varit behörig att bl.a. pröva huruvida Internationals bolagsstämmas beslut om förvärv av aktierna i Stubbarp Fastighets AB stod i strid med aktiebolagslagen samt om rättigheterna till ett antal uppfinningar överförts till VFT trots att de redan ägdes av Internationalkoncernen. Det bestrids att skiljenämnden prövat frågor som inte varit skiljedomsmissiga.

Omständigheterna kring Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB och de uppfinningar som hade patentsökts av VFT utgjorde dessutom inte rättsfakta i skiljemålet. De var bevisfakta, eller tolkningsdata, av indirekt betydelse för de rättsfakta som Krono grundade sin talan på.

Kronos talan grundades på Aktieägaravtalet och det är bara frågor under Aktieägaravtalet som skiljenämnden rättskraftigt har prövat.

Även om skiljenämnden skulle ha överskridit sin behörighet har detta inte påverkat utgången i skiljemålet. Skiljenämnden har nämligen funnit en mängd avtalsbrott bevisade utöver de som hänger samman med Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB och VFT:s patentansökningar avseende uppfinningar som Darko Perván gjort under år 2011 och 2012. Vad särskilt gäller Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB har skiljenämnden funnit att det stått i strid med Aktieägaravtalet oavsett om det inneburit en olaglig värdeöverföring enligt aktiebolagslagen.

Nämndens prövning av förvärvet av Stubbarp Fastighets AB och äganderätten till ett antal patent har inte heller varit nödvändig för nämndens ställningstagande att VFT har gjort sig skyldigt till väsentligt avtalsbrott.

Det saknas laga grund för hovrätten att ändra skiljenämndens beslut om fördelning av kostnaderna i skiljeförfarandet.

UTVECKLING AV TALAN

VFT

Skiljenämndens prövning av Internationals förvärv av Stubbarp Fastighets AB

I skiljedomen prövade skiljenämnden om vederlaget för aktierna i Stubbarp Fastighets AB stod i paritet med marknadsvärdet för fastigheten Höganäs Stubbarp 39:3. Skiljenämnden fann att fastighetens marknadsvärde i väsentlig mån understeg det pris som hade avtalats mellan International och Invest och att transaktionen därför utgjorde en värdeöverföring. För att kunna göra den bedömningen har skiljenämnden behövt tolka aktieöverlåtelseavtalets prisbestämmelser. Aktieöverlåtelseavtalet avser ett annat rättsförhållande än Aktieägaravtalet och gäller mellan andra parter än parterna till Aktieägaravtalet.

Skiljenämnden prövade därefter om den aktuella transaktionen, trots den antagna värdediskrepansen, ändå kunde anses affärsmässigt betingad. Även vid denna prövning utgick skiljenämnden från en bedömning av villkoren i och effekterna av aktieöverlåtelseavtalet.

Vid prövningen av 2012 års transaktioner hänvisade skiljenämnden till sina slutsatser beträffande 2011 års transaktion. Även i nu aktuellt hänseende har skiljenämndens bedömning grundats på en prövning av aktieöverlåtelseavtalet.

Därefter undersökte skiljenämnden om optionsavtalet innebar att International erhöll ytterligare vederlag för Stubbarp Fastighets AB och om överlåtelsen därför inte minskade Internationals förmögenhet. Skiljenämnden kom därvid att pröva villkoren i och effekterna av optionsavtalet. Skiljenämnden framhöll att Krono inte var part till optionsavtalet och att optionsavtalet därmed inte var bindande i förhållande till Krono. Än en gång lämnade alltså skiljenämnden skiljeavtalets ramar.

Nästa steg i skiljenämndens resonemang var en analys av om återgångsavtalet i sig innehöll ett moment av värdeöverföring från International. Oaktat att skiljenämnden fann att så inte var fallet, baserades skiljenämndens slutsats på en analys och tolkning av villkoren i återgångsavtalet. Även återgångsavtalet utgör ett annat rättsförhållande än Aktieägaravtalet och är ingånget mellan andra parter än parterna i Aktieägaravtalet.

Samtliga tre nu behandlade avtal innehåller egna skiljeklausuler.

Skiljenämndens prövning av de immateriella rättigheterna

Skiljenämnden erinrade i domen om sin behörighet att dra slutsatser av Darko Perváns anställningsavtal såvitt avser sakfrågor. Skiljenämnden stannade dock inte vid att uttala sig om existensen av ett visst händelseförlopp. Den prövade vilken rättslig relevans vissa fakta haft för anställningsförhållandet mellan Darko Perván och Innovation. Detta kom i sin tur att få betydelse för äganderätten till de immateriella rättigheterna. Trots sin deklaration om motsatsen kom skiljenämnden att pröva ett rättsförhållande som låg utanför Aktieägaravtalet.

Skiljenämnden tog först ställning till när Darko Perváns anställningsförhållande hade upphört. Skiljenämnden prövade därvid bl.a. frågor om när en verksam uppsägning ägt rum och, om så skett, om det löpt någon uppsägningstid. Skiljenämnden prövade såle-

des ett rättsförhållande mellan andra parter än parterna till Aktieägaravtalet och som inte omfattas av Aktieägaravtalet.

Därutöver prövade skiljenämnden vem av Darko Perván och Innovation som hade bättre rätt till de immateriella rättigheterna. Skiljenämnden fastslog att åtminstone flertalet av de immateriella rättigheterna tillhörde Innovation. Därvid har skiljenämnden behövt göra rättsliga bedömningar av innehållet i Darko Perváns anställningsavtal med Innovation.

Skiljenämnden saknar behörighet att pröva prejudicialfrågor avseende rättsförhållanden som inte täcks av skiljeavtalet i Aktieägaravtalet

Det finns ingenting i skiljeavtalet som stödjer nämndens uppfattning att skiljeavtalet kan utsträckas till att gälla andra rättsförhållanden än Aktieägaravtalet som sådant. Skiljenämndens enda stöd i aktuellt hänseende utgörs av följande citat av Lars Heuman.

“Arbitrators are also authorised to decide a preliminary or incidental issue which does not come under the arbitration agreement and which they would not be competent to decide as a main issue.”

Det aktuella citatet tar emellertid endast sikte på prejudiciella frågor som utgör del av parternas rättsförhållande, men som nämnden inte är behörig att pröva som en huvudfråga eftersom de inte är skiljedomsmissiga. Heumans uttalande ger alltså inte stöd för att nämndens behörighet kan utsträckas till att omfatta prejudiciella frågor som ligger vid sidan av parternas rättsförhållande.

Skiljenämndens handläggning har påverkat utgången i saken

Skiljenämnden fann att VFT hade brutit mot Aktieägaravtalet genom sin inblandning i transaktionerna rörande bl.a. Stubbarp Fastighets AB och de immateriella rättigheterna. Skiljenämndens slutsats baserades på att dessa transaktioner utgjorde värdeöverföringar från International. Om nämnden hade avstått från att pröva dessa prejudicialfrågor hade nämnden följaktligen inte kunnat slå fast att VFT begått avtalsbrott i nu aktuella hänseenden. Därmed hade nämnden inte kunnat döma ut skadestånd till Krono

med anledning av förvärvet av Stubbarp Fastighets AB. Skiljenämndens behörighetsöverskridande har därför påverkat utgången såvitt avser punkterna 4 c och 5 c i domslutet.

Utöver skiljenämndens prövning av om ovan behandlade transaktioner utgjort olovliga värdeöverföringar fann skiljenämnden att VFT begått ytterligare avtalsbrott. Nämnden slog endast fast att det rörde sig om avtalsbrott utan att uttala sig om vart och ett av dem var väsentligt eller inte. Det går alltså inte att utläsa om skiljenämnden ansåg att de avtalsbrott som är hänförliga till förvärvet av Stubbarp Fastighets AB och de immateriella rättigheterna varit tillräckligt allvarliga för att enskilt eller tillsammans utgöra ett väsentligt avtalsbrott. Skiljenämndens prövning av rättsförhållanden som legat utanför skiljeavtalet har således haft omedelbar betydelse för punkterna 2 och 3 i domslutet.

Ogiltighet på grund av bristande skiljedomsmissighet

Skiljenämnden har i domen prövat om aktiebolagslagens minoritetsskyddande regler om värdeöverföring åsidosatts. Effekten av att en värdeöverföringsregel åsidosätts är att värdeöverföringen är ogiltig. Denna effekt inträder oavsett om det är en aktieägar- eller borgenärsskyddande regel som har satts åt sidan. Berört aktiebolag saknar som sådant möjlighet att disponera över orsaken till ogiltigheten. Den omständigheten att aktieägarna (dvs. tredje man) kan läka ogiltigheten är en annan sak. Av dessa anledningar anses tvister som avser aktiebolagslagens minoritetsskyddsregler inte vara skiljedomsmissiga.

Fördelning av kostnaderna i skiljeförfarandet

En materiell överprövning av kostnadsfördelningen eller av kostnadernas storlek är inte möjlig. Det är dock möjligt att upphäva skiljenämndens kostnadsförordnande i de delar de fördelade kostnaderna är hänförliga till delar av skiljedomens som upphävs av hovrätten. Den utdömda ersättningen till skiljenämnden kommer inte att påverkas i sig, utan endast parternas inbördes kostnadsansvar. Beräkningsgrunden, som är baserad på tvistemålets värde och komplexitet, utgör inte något hinder mot bifall till kostnadsfördelningsyrkandet.

Krono

Skiljeavtalet omfattade de prejudicialfrågor som skiljenämnden prövat

Skiljenämnden har inte utsträckt sin behörighet till andra rättsförhållanden än som följer av Aktieägaravtalet. Prejudicialfrågorna har utgjort en del av det rättsförhållande som nämnden har varit behörig att pröva, dvs. Aktieägaravtalet.

Skiljeavtalet i Aktieägaravtalet innehåller inte några inskränkningar avseende vilka frågor under Aktieägaravtalet som är underkastade skiljeavtalet. Det kan således inte intolkas någon partsvilja att skiljeklausulen skulle exkludera vare sig aktiebolagsrättsliga frågor eller någon annan typ av frågor. Ordalydelsen tyder på att parterna avsett att ge skiljeavtalet största möjliga räckvidd, särskilt mot bakgrund av att parterna valt att låta aktiebolagslagens regler utgöra en del av Aktieägaravtalet.

Aktieägaravtalet avviker inte från ett normalt aktieägaravtal. Det innebär bl.a. att de avtalsslutande parterna genom Aktieägaravtalet har önskat en avtalsmässig reglering av såväl frågor direkt knutna till aktieinnehaven, som till den verksamhet som bedrivs av Internationalkoncernen.

Det förhållandet att parterna har avtalat om en reglering om vad som ska gälla i den verksamhet som bedrivs av Internationalkoncernen medför att Aktieägaravtalet omfattar alla rättsliga relationer som bolagen i Internationalkoncernen har med omvärlden. Vidare har parterna avtalat om att aktiebolagslagen ska tillämpas vid beslutsfattande, vilket innebär att parterna har gjort aktiebolagslagen till en avtalad norm. Aktieägaravtalet föreskriver också att immateriella rättigheter inte får överlåtas från Innovation utan att Krono dessförinnan skriftligen godkänt överlåtelsen.

Det rättsförhållande som regleras i skiljeavtalet i Aktieägaravtalet omfattar också åtaganden mellan VFT och Krono avseende Internationalkoncernens verksamheter, innefattande avtal och andra mellanhavanden som Internationalkoncernen har med tredje man. Det rättsförhållande som regleras av skiljeavtalet omfattar således även de avtal som International ingått med Invest rörande förvärvet av Stubbarp Fastighets AB och det anställningsavtal som förelåg mellan Innovation och Darko Perván. Därutöver har

förvärvet av Stubbarp Fastighets AB föregåtts av beslut av Internationals bolagsstämma.

Skiljenämndens behörighet påverkas inte av att prejudicialfrågor även kan komma att prövas i andra rättegångar

De skiljeavtal som finns intagna i avtalen rörande förvärvet av Stubbarp Fastighets AB respektive Darko Perváns anställningsavtal binder endast parterna till dessa avtal och påverkar inte skiljeavtalet i Aktieägaravtalet mellan VFT och Krono.

Något specialforum för prövning av aktiebolagsrättsliga frågor finns inte. Frågan om ett visst förfarande är förenligt med aktiebolagslagens bestämmelser kan således komma att bli föremål för prövning vid flera domstolar samtidigt utan att prövningen i det ena målet blir bindande för de övriga målen.

Har skiljenämndens prövning av prejudicialfrågorna varit hänförlig till Kronos grunder?

I skiljemålet yrkade Krono att skiljenämnden skulle döma ut ett flertal rättsföljder under Aktieägaravtalet. Av omedelbar relevans för de yrkade rättsföljderna var att VFT i ett antal av Krono åberopade avseenden hade brutit mot Aktieägaravtalet. De olika avtalsbrott som Krono gjorde gällande utgjorde således för rättsföljderna omedelbart relevanta omständigheter, dvs. rättsfakta, i målet. Andra avtal än Aktieägaravtalet har haft medelbar betydelse för rättsföljden och utgjorde således inte rättsfakta utan bevisfakta eller tolkningsdata i skiljemålet.

Frågorna är skiljedomsmissiga

Krono bestrider att de aktiebolagsrättsliga frågorna inte skulle vara skiljedomsmissiga. Värdeöverföringsreglerna i aktiebolagslagen är såväl aktieägarskyddande som borgenärsskyddande. Med detta menas att en disposition som innefattar en värdeöverföring enligt 17 kap. 1 § aktiebolagslagen är tillåten även om formföreskrifterna för värdeöverföringar inte har iakttagits om samtliga aktieägare samtycker men endast under förutsättning att de borgenärsskyddande indispositiva reglerna i 17 kap. 3 § aktiebolagslagen iakttas. Av skiljedomen framgår att skiljenämnden endast prövat huruvida de aktieägarskyddande dispositiva reglerna har trätts förnär.

Även om de borgenärsskyddande reglerna i aktiebolagslagen är indispositiva berör detta endast anspråk som bolaget kan tänkas ha på grund av överträdelse av reglerna. I skiljemålet prövades inte sådana anspråk. I stället prövades anspråk avseende diverse påföljder i anledning av avtalsbrott.

Den tvist som prövats i skiljedomen är förlikningsbar i sin helhet eftersom den avser ett avtal, Aktieägaravtalet, och konsekvenserna av brott mot det avtalet. Det har heller inte förelegat hinder för Krono och VFT att träffa en förlikning om att Stubbarptransaktionen utgjorde en överträdelse av aktiebolagslagen.

Aktiebolagslagen har utgjort en del av avtalsinnehållet i Aktieägaravtalet. Följaktligen har skiljenämndens prövning av om värdeöverföring skett i strid med aktiebolagslagen skett inom ramen för en avtalad norm. Aktieägaravtalet är i dess helhet förlikningsbart.

Även om aktiebolagsbolagen inte utgjort en avtalad norm mellan parterna har skiljenämndens prövning ostridigt skett med utgångspunkt från minoritetsskyddande regler.

Ingen påverkan på utgången i skiljeförfarandet

I skiljeförfarandet åberopade Krono två alternativa grunder avseende Stubbarpförvärvet.

- (1) VFT har brutit mot Aktieägaravtalet eftersom Stubbarpförvärvet innefattade överträdelse av aktiebolagslagen (olaglig värdeöverföring samt överträdelse av den aktiebolagsrättsliga generalklausulen m.m.).
- (2) Parterna har genom Aktieägaravtalet överenskommit hur Internationals vinst skulle disponeras. Detta har inneburit att parterna har förbundit sig att inte undandra tillgångar eller medel från International eller något av dess dotterbolag som annars skulle vara en del av den utdelningsbara vinsten. Ett förvärv av en fastighet till en köpeskilling överstigande marknadspriset stred således mot Aktieägaravtalet eftersom den minskade den utdelningsbara vinsten.

Det är riktigt att frågan om förvärvet av aktierna i Stubbarp Fastighets AB innebar en överträdelse av aktiebolagslagen var en prejudicialfråga. Skiljenämnden var dock inte tvungen att besvara den frågan för att komma fram till att det förelåg ett brott mot Aktieägaravtalet eftersom Krono hade åberopat två alternativa grunder. För bifall till Kronos talan var det således fullt tillräckligt för skiljenämnden att konstatera att Internationals vinst minskade genom att International betalade en köpeskilling som vida översteg marknadsvärdet för aktierna i Stubbarp Fastighets AB. Utgången hade därför sannolikt blivit densamma även om skiljenämnden hade avstått från att pröva prejudicialfrågorna.

Fördelning av kostnaderna i skiljeförfarandet

Parts rätt till ersättning för kostnader i ett skiljeförfarande anses som en del av tvistlösningens materiella resultat. Det ankommer således exklusivt på skiljenämnden att efter yrkande från part besluta om kostnadsfördelningen i skiljeförfarandet. En part som är missnöjd med skiljenämndens kostnadsfördelning saknar möjlighet att få den materiellt prövat. Det saknas lagstöd för att justera kostnadsfördelningen.

Även om skiljedomen skulle upphävas partiellt ska skiljenämndens beslut avseende kostnadsfördelningen bestå. De delar av domslutet som i sådant fall skulle upphävas har inte ensamt varit bestämmande för utgången i skiljeförfarandet. Skiljenämnden fann nämligen att VFT begått flera brott mot aktiebolagslagen och Aktieägaravtalet.

Ersättningen till skiljenämnden kan inte justeras eftersom ersättningen till skiljenämnden bestämdes efter tvistemålets värde och komplexitet.

UTREDNINGEN

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. VFT har åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Ska skiljedomen ogiltigförklaras?

Enligt 33 § första stycket 1 skiljeförfarandelagen är en skiljedom ogiltig om den innefattar en prövning av en fråga som enligt svensk lag inte får avgöras av skiljemän (bristande skiljedomsmässighet).

Skiljenämnden har ostridigt bl.a. kommit att pröva om 17 kap. 2 § aktiebolagslagen överträtts genom påstådda värdeöverföringar från International. VFT har gjort gällande att den frågan inte får avgöras av skiljemän enligt svensk lag.

Hovrätten gör följande överväganden.

Av 1 § första stycket skiljeförfarandelagen följer att den yttre ramen för vilka frågor som kan bli föremål för en prövning av skiljemän är begränsad till tvistefrågor som parterna kan träffa förlikning om, dvs. dispositiva frågor. Vad som är en dispositiv fråga regleras inte av skiljeförfarandelagen utan får i stället bestämmas med ledning av materiella bestämmelser i annan lagstiftning (prop. 1998/99:35 s. 50).

Parterna har i Aktieägaravtalet avtalat om att samtliga beslut vid Internationals bolagsstämmor och styrelsemöten ska antas i enlighet med aktiebolagslagens bestämmelser, dvs. även med avseende på bestämmelserna om värdeöverföring i 17 kap. i nämnda lag. Aktiebolagslagens regler utgör således avtalsinnehåll i Aktieägaravtalet. Aktieägaravtal binder som regel endast parterna till avtalet och saknar rättsverkan gentemot det berörda aktiebolaget, i detta fall International (se t.ex. NJA 2011 s. 429). Aktieägaravtalet med alla däri intagna avtalsvillkor är följaktligen partsdispositivt. Frågan om det förekommit otillåtna värdeöverföringar från International är således en mellan parterna dispositiv fråga som följaktligen kan prövas av skiljemän. Parternas disposition av den aktuella frågan får lika litet som skiljenämndens prövning av densamma rättsverkan utanför parternas avtalsförhållande.

Även om aktiebolagslagens bestämmelser inte hade utgjort avtalsinnehåll i Aktieägaravtalet har frågan om 17 kap. 2 § aktiebolagslagen överträtts ändå varit skilje-

domsmässig. Bestämmelsen, som reglerar i vilka former värdeöverföring får ske, är tvingande till minoritetsaktieägarnas förmån. Av allmänna aktiebolagsrättsliga principer följer dock att regler, som uteslutande är uppställda till aktieägarnas skydd, kan frångås om samtliga aktieägare samtycker till det (prop. 2004/05:85 s. 373). Parterna i målet utgör Internationals samtliga aktieägare. Följaktligen har de kunnat disponera över frågan om 17 kap. 2 § aktiebolagslagen överträtts.

Twisten är således skiljedomsmässig, varför VFT:s ogiltighetstalan inte kan vinna framgång.

Ska skiljedomen upphävas?

I målet är ostridigt att skiljenämnden kommit att pröva avtal mellan andra avtalsparter än parterna till Aktieägaravtalet och lagt detta till grund för sitt avgörande. VFT har gjort gällande att skiljenämnden därigenom prövat rättsförhållanden som inte omfattas av skiljeavtalet i Aktieägaravtalet och att skiljedomen därför ska upphävas enligt 34 § första stycket 1, 2 och 6 skiljeförfarandelagen. Av åberopade bestämmelser framgår att en skiljedom ska upphävas, helt eller delvis, *om* skiljedomen inte omfattas av ett giltigt skiljeavtal mellan parterna, *om* skiljemännen har överskridit sitt uppdrag eller *om* det i handläggningen har förekommit något fel utan partens vållande som sannolikt har inverkat på utgången.

Hovrätten gör följande överväganden.

Av 1 § första stycket andra meningen skiljeförfarandelagen framgår att ett skiljeavtal får avse framtida tvister angående ett rättsförhållande som är angivet i avtalet. Skiljeavtalet måste således konkretiseras till ett visst rättsförhållande (se SOU 1994:81 s. 256 f. och prop. 1998/99:35 s. 212).

I det skiljeavtal som återfinns i Aktieägaravtalet har parterna definierat vilka tvister som kan bli föremål för en prövning av skiljemän på följande sätt: "*Any dispute of any kind arising out of this Agreement [...]*". Ordalydelsen ger inte uttryck för någon annan begränsning av vilka tvister som kan komma under prövning av skiljemän än att tvisten ska kunna hänföras till Aktieägaravtalet. I målet har varken påståtts än mindre vi-

sats att partsavsikten varit en annan än den ordalydelsen ger uttryck för. Hovrätten konstaterar därför inledningsvis att skiljeavtalet omfattar alla tvister mellan parterna som hänför sig till det rättsförhållande som utgörs av Aktieägaravtalet.

I skiljeförfarandet har Krono till grund för sin talan gjort gällande att VFT brutit mot Aktieägaravtalet genom att bl.a. medverka till transaktioner som enligt aktiebolagslagen utgör olovliga värdeöverföringar från International. Som framgår av föregående avsnitt utgör aktiebolagslagens bestämmelser avtalsinnehåll i Aktieägaravtalet. Kronos talan grundas således i sin helhet på det rättsförhållande som utgörs av Aktieägaravtalet.

För att kunna ta ställning till om det förekommit olovliga värdeöverföringar enligt aktiebolagslagen och därmed avtalsbrott, har skiljenämnden ostridigt kommit att pröva rättsförhållanden mellan andra parter än parterna till Aktieägaravtalet. De rättsförhållanden som därvid prövats är avtalen mellan International och det VFT-kontrollerade bolaget Invest rörande förvärvet av aktierna i Stubbarp Fastighets AB och Darko Perváns anställningsavtal med Innovation. De av Krono åberopade omständigheterna som hänför sig till dessa rättsförhållanden – bl.a. att aktierna i Stubbarp Fastighets AB var överprissatta och att Innovation var rättmätig ägare till Darko Perváns uppfinningar som VFT sökt patent för – har, till skillnad från vad VFT gjort gällande i målet, utgjort *bevis- och hjälpfakta* för det av Krono åberopade rättsfaktumet avtalsbrott.

Det förhållandet att skiljenämnden i *bevishänseende* kommit att prövat rättsförhållanden som ligger utanför skiljeavtalet medför inte att skiljenämnden överskridit sin behörighet. En skiljenämnd är nämligen (på motsvarande sätt som en allmän domstol i ett dispositivt tvistemål) behörig att pröva andra rättsförhållanden än dem som faller under skiljeavtalet förutsatt att dessa har betydelse i bevishänseende vid bedömningen av ett rättsförhållande som grundas på skiljeavtalet (se Heuman, Översyn av lagen om skiljeförfarande, JT 2014-15 s. 456 f.). Som konstaterats ovan har Kronos talan i dess helhet grundats på Aktieägaravtalet. Följaktligen kan VFT inte få framgång med sin klander-talan.

Avslutningsvis finner hovrätten anledning att något kort beröra VFT:s argumentation kring s.k. blandad kompetens. Det som i rättslitteraturen har kommit att benämnas *blandad kompetens* föreligger när en part till stöd för sitt yrkande åberopar flera grunder och endast en eller vissa av dem omfattas av ett gemensamt skiljeavtal (se Lindskog, Skiljeförfarande. En kommentar, 2 uppl. 2012, s. 204). När så är fallet ska som huvudregel den eller de grunder som omfattas av ett gemensamt skiljeavtal prövas av skiljemän i ett gemensamt skiljeförfarande och övriga grunder av allmän domstol eller i ett annat skiljeförfarande (prop. 1998/99:35 s. 71 f.). Hovrätten har i det föregående funnit att det rättsförhållande som Krono åberopat som grund för sin talan och som skiljenämnden lagt till grund för sin prövning utgörs av Aktieägaravtalet samt att tvister hänförliga till Aktieägaravtalet omfattas av skiljeavtalet i Aktieägaravtalet. Doktrinen om blandad kompetens är därmed inte tillämplig i målet.

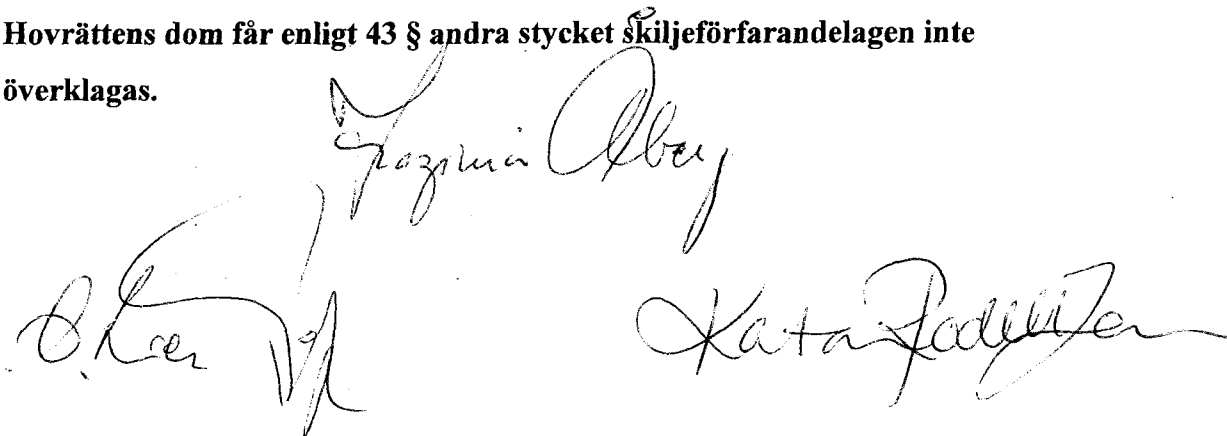
Sammanfattning

Sammanfattningsvis har hovrätten kommit fram till att tvisten är skiljedomsässig och att det inte förekommit något behörighetsöverskridande som kan föranleda att skiljedomens ska ogiltigförklaras eller upphävas. Käromålet ska därför ogillas.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång ska VFT ersätta Kronos rättegångskostnader i hovrätten. Yrkat belopp är skäligt.

Hovrättens dom får enligt 43 § andra stycket skiljeförfarandelagen inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Kazimir Åberg och Christian von Szalay, referent, samt tf. hovrättsassessorn Katarina Rodell Zaar.